

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/51/2025
Identifikačné číslo spisu: 6122256019
Dátum vydania rozhodnutia: 31.03.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:6122256019.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpeného advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovanej: G. X., narodenej XX. U. XXXX, A. W., Q. XXX, o zaplatenie 7 188,70 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 12Csp/3/2024, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 09. októbra 2024 sp. zn. 7CoCsp/34/2024-128, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudok Okresného súdu Žilina z 28. mája 2024 č. k. 12Csp/3/2024-87 (ďalej len „súd prvej inštancie“ resp. „prvoinštančný súd“) o zamietnutí žaloby (výrok I.) a nepriznaní náhrady trov konania žalovanej (výrok II.); potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie (výrok I.) a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (výrok II.).

1.1 Z odôvodnenia rozhodnutia prvoinštančného súdu vyplýva, že právny predchodca žalobcu (Tatra banka a.s.) uzatvoril so žalovanou dňa 4. augusta 2016 zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej jej poskytol úver vo výške 10.550 eur. Žalovaná sa zaviazala úver splácať v 72 mesačných splátkach vo výške 195,65 eur. Následne zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 9. novembra 2021 postúpila Tatra banka a.s. pohľadávku na žalobcu. Keďže sa žalovaná dostala do omeškania so splácaním úveru, právny predchodca žalobcu jej adresoval výzvu pred mimoriadnou splatnosťou zo dňa 15. februára 2019, v ktorej sumarizoval dlžnú čiastku vo výške 633,61 eur a vyzval ju na úhradu do 5 kalendárnych dní pod hrozbou zosplatenia úveru. Keďže nedošlo k jej úhrade, Tatra banka a.s. listom z 18. marca 2019 oznámila žalovanej okamžitú splatnosť úveru v celkovej sume 7.591,98 eur. Súd prvej inštancie právne posúdil vec podľa § 53 ods. 9 a § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a dospel k záveru, že neboli splnené všetky zákonné podmienky pre platné zosplatenie úveru. Výzva pred zosplatením z 15. februára 2019 neobsahovala identifikáciu konkrétnej nezaplatenej

splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol úver zosplatiť. Tento nedostatok spôsobil neurčitost' právneho úkonu v zmysle § 37 OZ. Súd zdôraznil, že ak výzva neobsahuje konkretizáciu splátky, vyvoláva to dôvodné pochybnosti o tom, či došlo k dodržaniu minimálnej trojmesečnej lehoty omeškania a odkedy začala plynúť premlčacia doba. Pokiaľ by veriteľ uviedol konkrétnu splátku, žalovaná by mala možnosť túto jedínú splátku uhradiť a odvrátiť tak hrozbu zosplatnenia. V dôsledku neplatného zosplatnenia úveru prvoinštančný súd aplikoval ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách a konštatoval, že keďže úver nebol splatným, nemohlo dôjsť k jeho platnému postúpeniu na žalobcu. Žalobca tak v spore nepreukázal svoju aktívnu vecnú legitímáciu, a preto ju súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

1.3 O trovách konania rozhodol prvoinštančný podľa § 255 ods. 1 v spojení s Čl.17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) tak, že nepriznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania.

2. Odvolací súd sa v odvolacom konaní plne stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštanície a napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil. Zdôraznil, že výzva prezumovaná ustanovením § 53 ods. 9 OZ je jednostranným právnym úkonom, ktorý z hľadiska jeho určitosti musí obligatórne obsahovať špecifikáciu (identifikáciu) splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškani a ktorá zakladá dôvod na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti. Nejde len o formálnu podmienku, ale o notifikačnú povinnosť dodávateľa, ktorá má spotrebiteľovi umožniť dozvedieť sa o hroziacom následku a tento následok odvrátiť.

2.1. Odvolací súd ďalej argumentoval, že uvedenie iba celkovej výšky dlhu vykazuje podstatnú mieru abstrakcie a spotrebiteľ z takto vyjadreného údaja nemôže objektívne bez ďalšieho určiť, ktorú splátku považuje dodávateľ za rozhodnú pre založenie dôvodnosti predčasného zosplatnenia. Podľa neho z výzvy preto musí byť zrejmé označenie konkrétnej splátky, inak sa úkon stáva iba formálnym upozornením nenaplnajúcim účel ochrannej normy spotrebiteľského práva. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal aj na relevantnú odbornú literatúru (Komentár k OZ, C. H. Beck, 2015).

2.2 Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní by žalovanej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu ako procesne úspešnej strane sporu, nakoľko odvolanie žalobcu nebolo dôvodné. Odvolací súd však z obsahu spisu zistil, že žalovanej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, a preto jej v súlade s čl. 17 CSP náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodňoval ustanovením § 420 písm. f) CSP a ustanovením § 421 ods. 1 písm. c), a. b) CSP. V rámci uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP dovolateľ namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená rozdielne: či je veriteľ povinný v podaní podľa § 53 ods. 9 OZ a v samotnom zosplatnení uvádzať, pre ktorú konkrétnu splátku hodlá pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti. Poukázal pritom na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/123/2022 zo dňa 30.01.2024, v ktorom dovolací súd konštatoval, že žiadnu povinnosť špecifikovať splátku zákon veriteľovi neukladá. Na druhej strane poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/197/2022 zo dňa 26.06.2024, ktoré naopak vyžaduje, aby veriteľ už vo výzve presne špecifikoval konkrétnu splátku, inak môže byť spotrebiteľ pomýlený v dôsledku informačnej asymetrie.

3.1 Dovolateľ ďalej podrobne argumentoval, že zo žiadneho ustanovenia nevyplýva povinnosť veriteľa konkretizovať splátku a takáto požiadavka je absurdná. Uviedol aj modelový príklad úverového vzťahu, na ktorom demonštroval, že pri dlhodobom omeškani by veriteľ musel vo výzve a v následnom zosplatnení uvádzať úplne iné splátky, čo by spotrebiteľovi neprinieslo žiadnu informačnú hodnotu. Uviedol, že identifikácia rozhodnej splátky je výlučne otázkou právneho posúdenia súdom v súlade so zásadou iura novit curia, a nie skutkovým tvrdením, ktoré by musel veriteľ obligatórne uvádzať v samotnom právnom úkone.

3.2. Dovolateľ podporne poukázal aj na novelizáciu ustanovenia § 53 OZ účinnú od 1. novembra 2024, kde zákonodarca výslovne upravil povinnosť obchodníka uviesť vo výzve iba sumu splátok, s ktorými je spotrebiteľ v omeškaní a nie konkrétnu splátku, čo podľa neho potvrdzuje nezákonnosť výkladu odvolacieho súdu.

3.3. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ namietal, že odvolací súd a súd prvej inštancie svoje rozhodnutia odôvodnili arbitrárne a vniesli do problematiky nepredvídateľnosť. Prístup súdov označil za prehnane formalistický, pričom uviedol, že súdy fakticky „novelizovali“ zákon nad rámec svojich právomocí, čím porušili ústavný princíp trojdelenia moci. Absencia vysvetlenia, v čom presne mal spočívať vnútorný rozpor a neurčitosť predmetných úkonov, robí podľa neho rozhodnutia nepreskúmateľnými.

4. Žalovaná sa k dovolaniu žalobcu nevyjadрила.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

10. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia

všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov.

11. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

12. Dovolací súd sa primárne zaoberal existenciou vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca. Skutočnosť, že odvolací súd zaujal pri výklade hmotného práva (§ 53 ods. 9 a § 565 OZ) právny názor, s ktorým sa dovolateľ nestotožňuje, sama osebe nezakladá vadu zmätočnosti a nie je odňatím možnosti konať pred súdom. Odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie, svoje rozhodnutie riadne, vyčerpávajúco a presvedčivo odôvodnil. Z odôvodnenia je zrejмый logický myšlienkový postup, prečo považuje absenciu označenia splátky za materiálny nedostatok spôsobujúci neurčitost' a neplatnosť právneho úkonu. Tento postup nevykazuje žiadne znaky ústavne neakceptovateľnej arbitrárnosti alebo extrémneho formalizmu, ale predstavuje riadny výkon súdnej moci. Dovolací súd preto uzatvára, že konanie nie je zaťažené namietanou vadou podľa § 420 písm. f) CSP.

13. Následne dovolací súd skúmal prípustnosť dovolania z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP. Dovolateľ poukázal na skutočnosť, že otázka materiálnych náležitostí výzvy podľa § 53 ods. 9 OZ (konkrétne nutnosť identifikácie omeškanej splátky) bola v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky riešená rozdielne.

14. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že za účelom zjednotenia rozdielnej rozhodovacej praxe senátov, na ktorú upozorňoval aj samotný dovolateľ poukazom na rozporné rozhodnutia (sp. zn. 1Cdo/123/2022 verzus sp. zn. 5Cdo/197/2022), bola daná právna otázka predložená na rozhodnutie veľkému senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

15. Veľký senát v zjednocujúcom rozsudku zo dňa 20. augusta 2025, sp. zn. 1VCdo/5/2025, prijal pre senáty najvyššieho súdu záväzný právny názor (§ 48 ods. 3 CSP), ktorý vo svojej právnej vete jasne definoval: „Pre platné uplatnenie práva veriteľa na jednorazové a predčasné zosplatnenie spotrebiteľského úveru podľa § 565 Občianskeho zákonníka sa obligatórne vyžaduje, aby veriteľ v predchádzajúcom písomnom upozornení podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka určito a zrozumiteľne špecifikoval konkrétnu splátku, pre nespĺnenie ktorej (a s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní aspoň tri mesiace) hrozí vyhlásenie mimoriadnej splatnosti. Uvedenie iba celkovej dlžnej sumy bez identifikácie rozhodnej splátky spôsobuje neurčitost' tohto právneho úkonu a má za následok neplatnosť následného zosplatnenia pre rozpor so zákonom.“

16. Veľký senát v odôvodnení svojho rozhodnutia zdôraznil, že účelom ustanovenia § 53 ods. 9 OZ v spotrebiteľských vzťahoch nie je iba deklaratórne oznámenie výšky dlhu, ale reálne poskytnutie objektívnej možnosti spotrebiteľovi odvrátiť mimoriadnu splatnosť celého úveru. Na dosiahnutie tohto účelu je nevyhnutné, aby spotrebiteľ z výzvy presne a bez pochybností vedel identifikovať, splnením ktorej konkrétnej omeškanej splátky dôjde k zániku práva veriteľa na zosplatnenie úveru. Nejde o extenzívny výklad ani o neprípustnú novelizáciu zákona, ale o ústavne konformnú interpretáciu zohľadňujúcu ochranu slabšej strany pred informačnou asymetriou.

17. Aplikujúc tento záväzný zjednocujúci právny názor veľkého senátu na prejednávajúcu vec, dovolací

súd konštatuje, že odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie, dospeli k vecne správne právnemu záveru. Podľa rozhodnutia R 34/2005 publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí Súdov Slovenskej republiky : „ Bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatnenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutie oboch lehôt podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. októbra 2024). Právny úkon nekonkretizujúci splátku je preto nedostatočne určitý, sankcionovaný neplatnosťou (podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. februára 2025, sp. zn. 6Cdo/152/2022)). Keďže oznámenie právneho predchodcu dovolateľa zo dňa 15. februára 2019 neobsahovalo špecifikáciu konkrétnej splátky, súdy nižších inštancií postupovali správne, keď takúto výzvu vyhodnotili ako neurčitú a v dôsledku toho aj celé zosplatnenie a následné postúpenie pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách za neplatné.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na uplatnenie dovolacích dôvodov podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. c) CSP predmetné dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. f) CSP odmietol, keďže dovolanie nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

19. Dovolací súd rozhodnutie o nepriznaní nároku na náhradu trov dovolacieho konania žalovanej neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.